

ŠTA VIDJETI NA
ŽABLJAKU?

Na prostoru dužine oko 30km i upola manje širine, nalazi se više od 120 vrhova najrazličitijih oblika. Više od polovine njih prelazi visinu od 2000 mnv. Niže od ovog planinskog vijenca prostire se velika visoravan, sa prelijepim prirodnim jezerima i četinarskom šumom, a još niže nestvarni kanjoni rijeke Tare, Sušice, Komarnice, Pive...

Durmitor obiluje velikim brojem prirodnih atrakcija, uključujući šume, floru i faunu, jezera, kanjone, pećine, glečer, planinske vrhove, koje zbog svoje ljepote, jedinstvenosti i kulturnog značaja, privlače pažnju i interesovanje sve većeg broja turista.

Svaka prirodna atrakcija je jedinstvena i pruža priliku za nezaboravna iskustva. Naš prijedlog je da posjetite:

MASIV DURMITORA

Masiv Durmitora

Ovaj masiv, u krugu prečnika nepunih šest kilometara, ima čak 48 vrhova iznad 2000m, od čega 40 preko 2100m, 27 preko 2200m, 18 preko 2300m, 7 preko 2400m i samo jedan preko 2500m (Bobotov kuk).

Odlikuje ostrim vrhovima, neki nalik na alpske igle (Minin bogaz, Zupci) i oni drugi, sa masivnim kupolama ili išaranim stranama nalik na prutove (Prutaš, Šareni pasovi), pojedini su vrhovi vertikalno zasječeni (Savin kuk, Šljeme) jedinstvenog izgleda i boje (Međed), jarko obojeni (Crvena Greda) ili oni treći sedleni (Sedlena greda), uvijeni (Uvita greda), obli (Obla glava), usamljeni (Stožina) i svi oni su pravi raj za planinare.

Rijeka Ljutica - lijeva pritoka rijeke Tare, najkraća rijeka u Evropi. Duga je svega 130 metara

Kanjon Tare

Kanjon rijeke Tare dug 60 kilometara drugi je kanjon po veličini u svijetu, posle kanjona rijeke Kolorado, a prvi u Evropi. Njegova prosječna dubina je 1073m, a najveća 1333m.

Rezervat je za mnoge endemske vrste biljaka i životinja zbog čega je 1977. godine upisan u program UNESCO-a „Čovek i biosfera“ kao izuzetna geomorfološka i ekološka cjelina. Nekoliko godina kasnije, 1980.g, zajedno sa Nacionalnim parkom Durmitor, našla se na UNESCO listi Svjetske baštine prirodnih dobara.

Posebnu turističku atrakciju predstavlja rafting rijekom Tarom.

Kanjon Tare je izuzetno živ, zelen i bujan, prebogat zimzelenom i listopadnom florom. Voda u kanjonu i duž cijelog toka rijeke je prve kategorije I potpuno je pitka, zato se s pravom naziva „Suza Evrope,,

U kanjonu je poznato oko osamdeset pećina koje su još uvek nedovoljno istražene a u nekima je utvrđeno postojanje tragova života u praistoriji.

KANJON TARE

Crna Poda

Prirodni rezervat crnog bora (*Pinus nigra*), površine 40ha, koji se nalazi u kanjonu Tare; 150 vrsta ljekovitog bilja, 40 vrsta jestivih gljiva. Pojedini primerci borova dostižu visinu od 50m i starost od 400 godina.

Lednička jezera

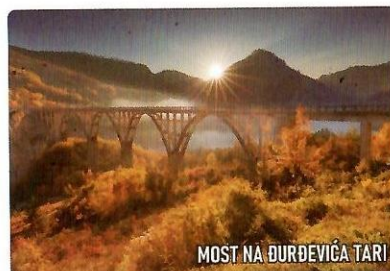
Na visinama većim od 1500 metara nalazi se 18 ledničkih jezera.

Najatraktivnija od njih su: Crno, Barno, Jablan, Zminje, Škrčko, Sušičko, Riblje i Vražje jezero. Dakle, Nacionalni park Durmitor je mjesto čuda, a njegova jezera otkrivaju suštinu ljepote. Zato spakujte svoje torbe, obujte planinarsku obuću i krenite u ovo očarano mjesto gdje ćete otkriti magiju koja se krije unutar njega.

Most na Đurđevića Tari

Jedan od 20 najljepših mostova na svijetu prema izboru portala Bright Side. Most je dug 365m, zbog čega nosi naziv "most godine". Izgrađen je od 5 lukova, raspon prvog luka iznosi nevjerovatnih 116m.

MOST NA ĐURĐEVIĆA TARI

Crno jezero

Omiljeno rekreativno mjesto za porodice. Nalazi se na svega 3 km od grada, pa ujedno predstavlja i omiljeno šetalište kako za turiste, tako i za lokalno stanovništvo.

Zimi je prekriveno ledom, dok se ljeti voda zagrije do 20°, pa je moguće plivati u njemu. Jedan od fenomena ovog jezera su Čeline, periodični vodopad, u podnožju vrha Međed, koji se izdiže iznad Crnog jezera.

CRNO JEZERO

SUŠIČKO JEZERO

Jablan jezero

Nalazi se na 1791m nadmorske visine u podnožju Crvene grede.

Do jezera se može stići različitim putevima ali preporuka je kolima doći do restorana Momčilov grad a dalje nastaviti pješice do jezera. Staza je lagana, prolazi kroz šumu i idealna je za porodice sa djecom. Niže od ovoga jezera, na samom izvoru vrela Mlinski potok, smješteno je Zmininje jezero, koje je zanimljivo zbog staništa reliktna vrste gmizavca "triton" sto mu daje poseban značaj u naučnom svijetu.

JABLAN JEZERO I CRVENA GREDA

Nadomak Zminjeg jezera sa zapadne strane sela Bosača nalazi se Barno jezero. Jezero je male površine, dubine svega 1m, obraslo gustom barskom vegetacijom. Po narodnom vjerovanju, voda ovoga jezera je ljekovita, naročito za kožna oboljenja.

Modro jezero, nalazi se u podnožju planinskog vrha Sedlena greda na 1609 mnv. Njegove vode su duboko plave, pa je po tome i dobio ime. U neposrednoj blizini nalaze se Valovito i Srablje jezero. Za njihov obilazak potrebno je oko 3 sata, staza je pogodna za djecu i osobe sa slabijom kondicijom.

Riblje i Vražje jezero, nalaze se na dvanaestom kilometru od Žabljaka, starim putem za Nikšić i lako su dostupna automobilom. U dijapazonu od par stotina metara od jezera nalaze se dva kulturno-istorijska lokaliteta, nekropola sa srednjovjekovnim nadgrobnim spomenicima (stećci), koji su od 2016. godine upisani na UNESCO listi zaštite.

Škrčka jezera, Dolina Škrke zasigurno može ponijeti titulu najljepše doline na Durmitoru. Dugačka je oko 2.5km i široka oko 1km, a u njoj se kriju dva prekrasna jezera - Veliko i Malo Škrčko. Do doline Škrke može se doći iz četiri pravca. Riječ je o planinskim stazama, a jedini način da se stigne do Škrčkih jezera je pješaćenje.

ŠKRČKA JEZERA, DOLINA ŠKRKE

Jame i pećine, većinom su još neispitane, a pretpostavlja se da ih na Durmitoru ima oko 200. Jama u Vjetrenim brdima ima ulaz na 2196 mnv, duga je 1800m i duboka 897m. Prije nego što posjetite ove jame, važno je napomenuti da je većina njih dostupna samo iskusnim speleolozima ili uz pratnju lokalnih vodiča.

Ledena pećina, nalazi se u podnožju vrha Obla glava, mjesto gdje možete vidjeti prirodne ledene formacije (stalaktite i stalagmite) tokom čitave godine. To je jedna od jedinstvenih atrakcija na području Žabljaka.

LEDENA PEĆINA

Savina voda

Po legendi, izvor Savina Voda (2212 mnv) je nastao zahvaljujući čudu Svetog Save, koji je štapom ispisao krst po zemlji i voda se pojavila. Svake godine, na Ilindan - 2. avgusta, ljudi se penju do izvora u nadi da će im voda doneti sreću, zdravlje i mir. Voda se stavlja u flašu i čuva do naredne godine. Ova voda se koristi kao neka vrsta zaštite od loših uticaja.

SAVINA VODA

Kulturno istorijski spomenici

Kulturna bogatstva ovog kraja čine nekoliko građevina i objekata.

Most nad Bukovicom, potiče još iz rimskog perioda i prema nekim izvorima predstavlja jedan od četiri najstarija mosta na Balkanu. Datira iz rimskog perioda, sa šesnaestometarskim kamenim lukom. Nedaleko od mosta nalazi se uklesana figura boga Mitre koja je usječena u žrtveni oltar. Na kamenu se nalazi inskripcija *In visctus augustus*.

U okviru Nacionalnog parka brojne su nekropole i tumuli. Ističu se svojom ljepotom i stećci – grčka i rimska groblja.

Svakako najreprezentativniji na ovom području su manastiri i crkve. U mjestima Novakovići i Bare Žugića nalazi se veći broj stećaka koji svjedoče o bogatoj istorijskoj podlozi ovog kraja.

Od crkvi posebno su lijepe crkva Svetog Preobraženja u Žabljaku, kao i ona istog imena u Kršu. Crkva Svetog Spasa u Maloj Crnoj Gori i crkva Svetog Đordja u Novakovićima.

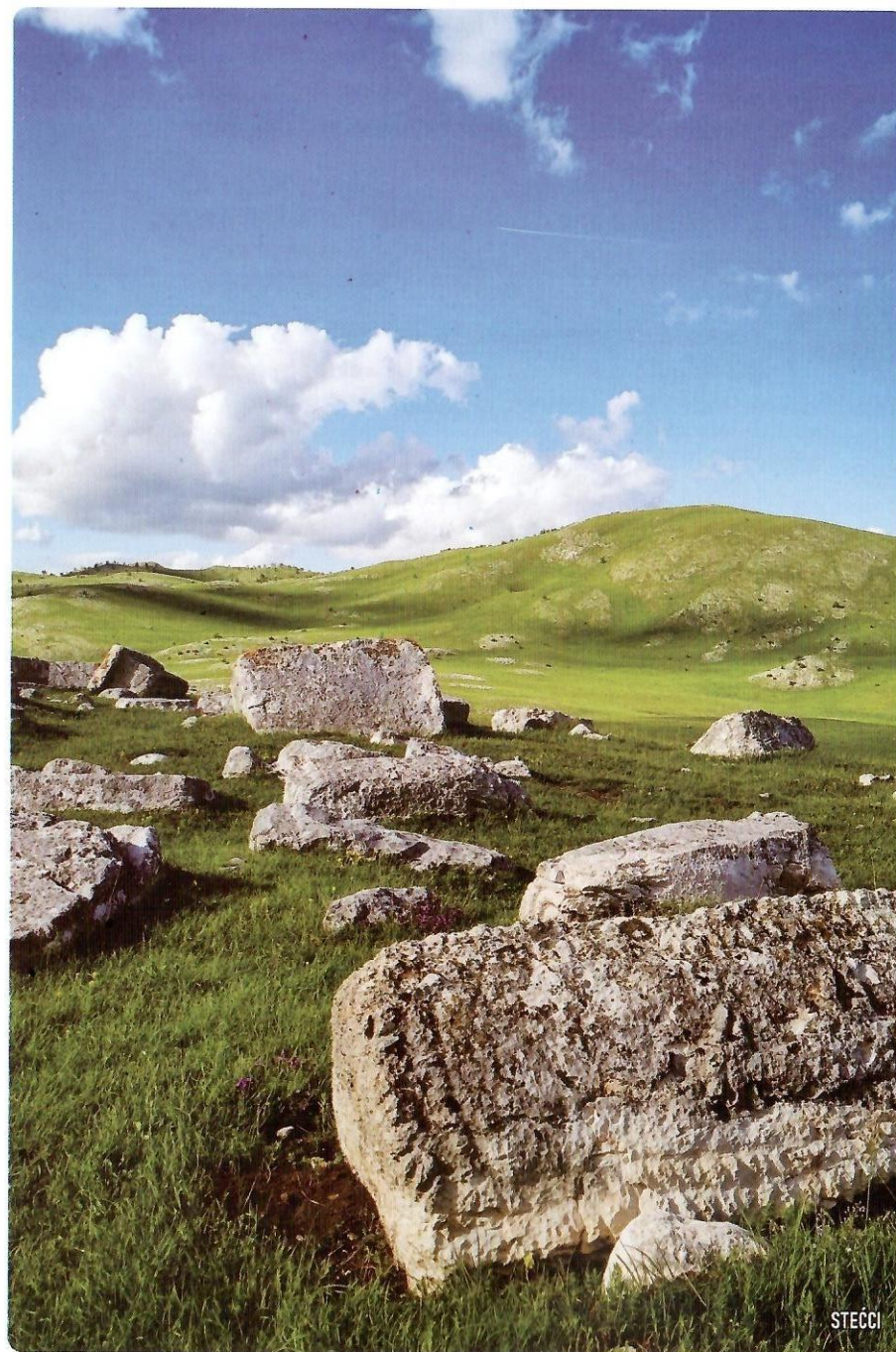
Manastirski kompleksi u dolini Tare su manastir Dovolja, star više od 500 godina, te manastiri Svetog Arhanđela na Tari i manastir Dobrilovina koji je u prošlosti bio jedan od najvažnijih kulturnih centara u ovom kraju. Pored ovih sakralnih objekata prisustne su razvaline gradova i utvrđenja ali kao jedan dio etnološke baštine svakako se moraju pomenuti i sama planinska naselja-katuni, koji su ljeti živi.

U blizini Pljevalja na lokalitetu Preslica u prirodno zasječenju stijeni uklesan je u polju paganskog žrtvenika natpis posvećen orijentalnom božanstvu Mitri, čiji je kult u II i III vijeku naše ere poštovan širom rimskog carstva.

Stećci Bare Žugića

Nekropola se nalazi na Jezerskoj visoravni pored Žabljaka u neposrednoj blizini susjedne nekropole Grčko groblje. Smještena je tik uz lokalni asfaltni put. Udaljenost ovog lokaliteta od

Žabljaka je 14km, i dio je puta Žabljak-Bare Žugića-Njeguvođa-Žabljak. Ovaj lokalitet je, kao i Grčko groblje lako dostupan autom i biciklom. Zatalasana površ visoravni je odličan kutak za boravak porodica sa djecom. Pogled koji se pruža zahvata veliki dio Durmitorskog masiva planina.

Nekropola je uvrštena na UNESCO-ovu listu svjetske baštine.

Stećci Novakovići

Grčka nekropola nalazi se desetak kilometara jugoistočno od Žabljaka u kontaktnoj zoni Nacionalnog parka "Durmitor". Nalazi se na oko 200m sjeverozapadno od Ribljeg jezera u zaseoku Novakovići.

Smještena je na blagom uzvišenju u neposrednoj blizini Ribljeg jezera sa pogledima na masiv Durmitora (Šljeme).

Stećci su položeni na blago uzdignutoj, površini od oko 500 m² gdje je registrovano 49 stećaka orijentisanih istok-zapad, uključujući: 10 ploča, 27 sanduka i 12 krovnih nadgrobnih spomenika. Dekoracije se mogu primijetiti na 22 nadgrobnih spomenika. Tu su motivi običnih stilizovanih krstova, štitova, slike čovjeka sa mačem i štitom, scene iz lova, ali natpisa nema.

Smatra se da ovo nalazište pripada srednjem vijeku i načinu drevnih komunikacija.

Manastir Dobrilovina

Današnja crkva podignuta je 1609.godine, kada je osnovan i manastir. Dobrilovina je bila centar okupljanja stanovništva Potarja i Zatarja. Uprkos nepristupačnosti, krajem XVII v. Turci razaraju manastir, koji je u sljedećim vjekovima više puta obnavljan i rušen, poslednji put 1877. god.

Zbog njene skladne arhitekture, koja podsjeća na hram kneza Stefana,

odnosno Manastir Moraču, ovaj manastir nosi naziv mala Morača.

Ovdje je 1870.g bila otvorena prva škola u ovoj oblasti rijeke Tare. Međutim, vrlo brzo su učenici i đaci protjerani pa su nastavu održavali u obližnjoj pećini, koja je danas omiljeno izletište turista i naziva se Đurova pećina.

Ovaj manastir je kao i svi ostali manastiri u okolini imao svoj mljekovod, specijalno izrađen kanal od drveta, kojim se transportovalo svježe mlijeko sa pašnjaka planine Sinjajevine.

Manastir je prepoznatljiv po drvenom zvoniku koji je pokriven šindrom, autentičnim drvenim daščicama, ručno klesanim.

Manastir Podmalinsko

Manastir je podignut na desnoj obali rijeke Bukovice, u selu Malinsko, po kome je dobio ime.

Predanje kaže da je to nemanjički manastir kojeg je podigao kralj Uroš oko 1252. godine.

Ovaj hram posvećen je Svetom Arhangelu Mihailu. U nekadašnjem manstirskom konaku je 1870. godine bila prva škola u Drobnjaku, a iguman Mihailo Ranković je bio prvi učitelj.

Više puta je manastir zapuštan i obnavljan. Kaluđer Janjušević ga je obnovio 1908.godine. Za vrijeme Drugog svjetskog rata, opet je bio zapušten da bi svog konačni izgled i veliko obnavljanje doživio 2002. godine, kada je proslavio 750 godina postojanja.

Manastir Sv. Arhandela Mihaila

U zaseoku Luke, u Đurđevića Tari, oko kilometar nizvodno od velikog mosta se nalazi manastir Svetog arhangela Mihaila iz 14. vijeka. Nekada je u ovom manastiru postojala prepisivačka škola, odakle su mnoge pravoslavne svetinje snabđijevane

bogoslužbenim knjigama. Tu je i manastir Dovolja, iz 15. vijeka, sa crkvom Uspenja Presvete Bogorodice. Oba manastira su obnovljena i posjetiocima Durmitora i Kanjona Tare omogućavaju zanimljive duhovne doživljaje.

Manastir Dovolja

Manastir se prvi put pominje početkom XVI vijeka. Nekada je bio važan duhovni centar Potarja, u kojem su se, zahvaljujući svom skrivenom položaju sklanjale dragocjenosti iz drugih vjerskih centara koji su bili na udaru Turaka.

Manastir je više puta rušen i obnavljan. Godine 2005. godine završeni su rekonstruktivni zahvati na urušenoj crkvi i podignut novi drveni zvonik.

Pirlitor

Osam kilometara istočno od Žabljaka, na ivici Jezerske visoravni na Durmitoru, na uzvišenju, visoko iznad Tare, nalaze se ostaci srednjovekovnog grada Pirlitora. U istorijskim izvorima se Pirlitor ne pominje, ali se vjeruje da potiče iz XIV vijeka i da ga je podigao Sandalj Hranić Kosača, bosanski vojvoda koji je do 1419. bio najmoćniji velikaš bosanske države.

Ovaj grad bio je najznačajnija veza između srednjevjekovnog Dubrovnika i unutrašnjosti Balkana. Sa Pirlitora, gdje je bilo malo utvrđenje, svakako za čuvanje puta, strmo se silazio u duboki kanjon Tare, ispod sela Levera.

Pirlitor je poznatiji po epskom junaku vojvodi Momčilu koji je poginuo zbog izdaje svoje žene. On se pominje u epskoj narodnoj pjesmi „Ženidba kralja Vukašina“. Narodna pjesma o vojvodi koji je živio u gradu Pirlitor jedna je od najpopularnijih legendi na ovim prostorima.

Prema legendi Momčilo je imao krilatog konja Jabučila, koji je danas simbol Žabljaka.

Bunar “Varezina voda”

Oko bunara “Varezina voda” formirano je prvo naselje Žabljaka. Sve do izgradnje prvog vodovoda, bunar je bio jedan od rijetkih objekata-izvora života. Sam naziv dobio je po izvoru vode, koji je podsjećao na klučanje mlijeka prilikom kuvanja (variti-kuvati)

Prvi naziv Žabljaka bio je “Varezina voda”. Kasnije, dobija naziv “Hanovi” ili izvorno “Anovi”.

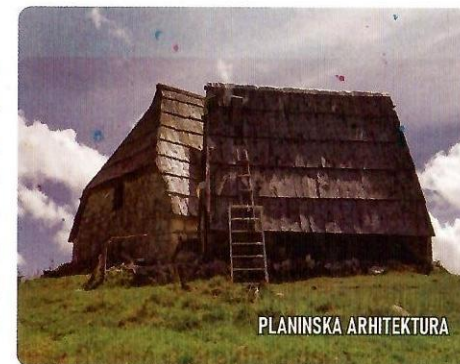
Današnji naziv Žabljak dobija zvanično 1871. godine.

Današnja replika bunara, nalazi se u centralnom dijelu grada, u neposrednoj blizini gradske pijace.

Arhitektura

Za posjetioca, posebno onog koji dolazi iz daleka, seoska kuća – savardak, vodenica, i katunsko naselje, biće čudnovato privlačni. Specifična arhitektura kojom dominiraju kamen i drvo kao i sam oblik građevine karakteristični su samo za ovo područje.

Panoramske rute I vidikovci

Panoramske rute vam daju šansu, da autom, za relativno kratko vrijeme obiđete nestvarna mjesta Durmitora i Crne Gore.

DURMITORSKI PRSTEN, panoramska ruta dužine 84 km. Vožnja Durmitorskim prstenom je najbolji način da se otkrije masiv veličanstvenog Durmitora, i to za samo jedan dan. Ruta vodi kroz Nacionalni park Durmitor i Park prirode Piva. Polazna tačka je iz

centra Žabljaka i dalje put vodi kroz nestvarna mjesta, kao što su: Štuoc, 1952 mnv, najviša tačka durmitorskog prsten.

Dalje, duž kanjona rijeke Tare, u nastavku je selo Mala Crna Gora. Nakon sela mala Crna Gora, put se spušta u kanjon rijeke Sušice, 15km dug i do 700 metara dubok. U dnu doline nalazi se Sušičko jezero, koje je periodičnog karaktera i može se vidjeti samo tokom proljeća i ranog ljeta. Sa druge strane kanjona ruta vodi u Park prirode Piva, zaštićeno područje obuhvata površinu od 325.000 m² i prvi je park prirode u Crnoj Gori.

Preko visoravni Pivske planine ide se strmo uzbrdo, pa onda kroz srce Durmitora, gdje se panorama stalno mijenja i neprestano pruža nove vidike i poglede na vrhove masiva. Južna strana Durmitora, sa svojim dolovima, Todorovim i Dobrim, dok u daljini dominira prepoznatljivi durmitorski vrh Sedlena greda a ispod nje, čuveno Sedlo (1907mnv), prije nego što završi u centru Žabljaka, ruta vodi oko južnih i istočnih padina Savinog kuka (2313 mnv).

Ruta je označena oznakom broj 2

Kruna Crne Gore

Panoramska ruta "Kruna Crne Gore", nudi pravi užitek u istraživanju crnogorskih planina, po kojima je cijela maršuta dobila ime. Ona je i najduža među panoramskim putevima, ali takođe nudi i raznovrsne opcije pa je možete prilagođavati svom vremenu i interesovanjima.

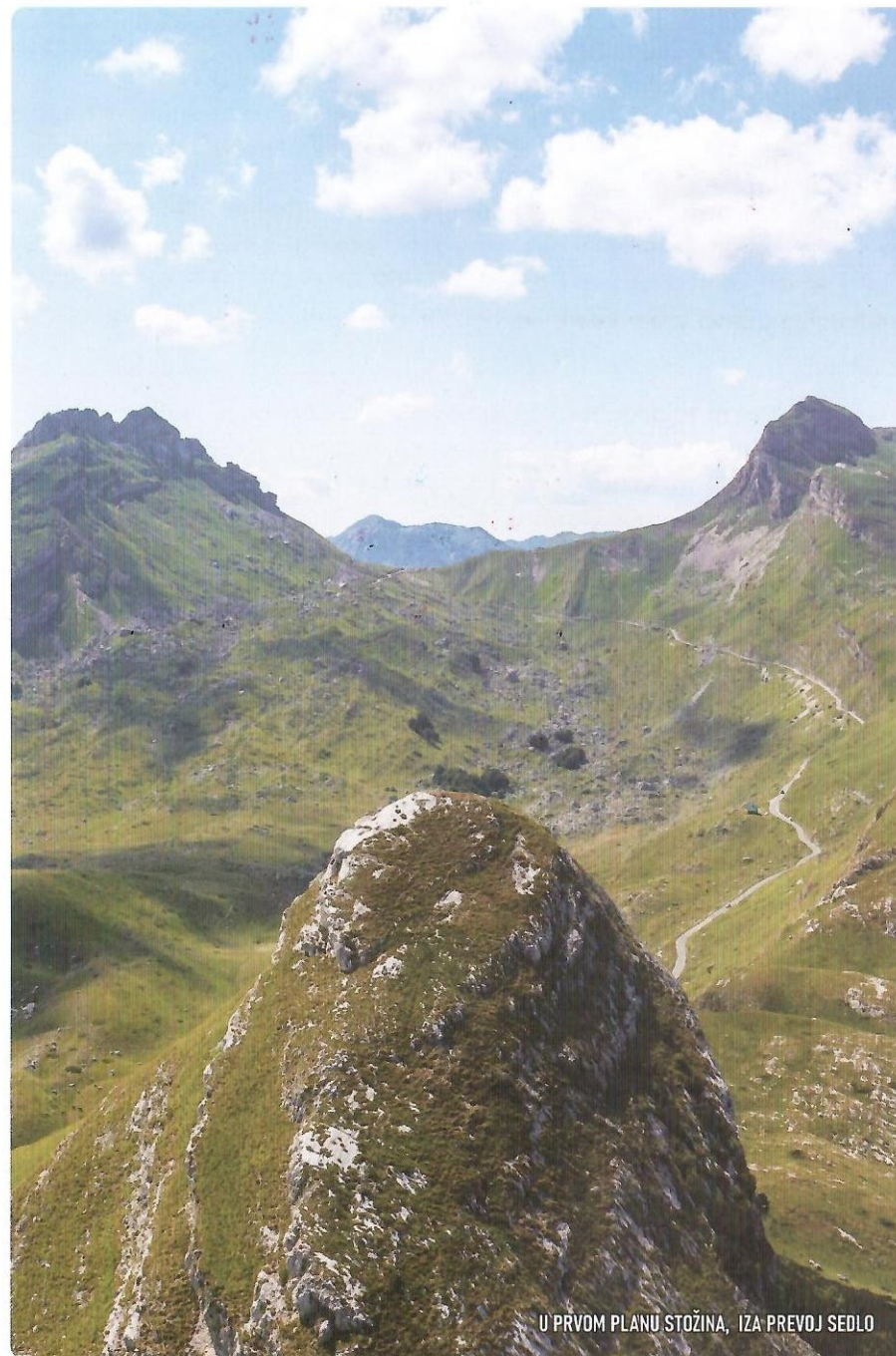
Ako odlučite da obiđete cijeli put, stupaćete na teritorije tri Nacionalna parka i dva Parka prirode, kao i UNESCO zaštićeno područje, pejzaži na koje ćete nailaziti mijenjaće se neprestano, otkrivajući vam nestvarnu prirodu Crne Gore. Visoke planine su glavna karakteristika ovih krajeva.

Ova panoramska ruta je označena tablama sa brojem 1.

Važne informacije:

Panoramski putevi se mogu obići malim kamperom, 6m dužine, 2m širine, 2,60m visine i težine do 5 tona težine, svakako uz iskustvo u vožnji uskim planinskim putevima. Idealni

U PRVOM PLANU STOŽINA, IZA PREVOJ SEDLO

period za obilazak je maj-oktobar mjesec, ostalim mjesecima se treba informisati o vremenskim uslovima i stanju na putevima.

Za sve rute postoje besplatni promotivni materijali sa detaljnom mapom i opširnim informacijama. Možete ih preuzeti sa sajta www.panoramski.putevi.montenegro.travel.

Takođe, možete koristiti audio vodič za sve panoramske rute. Potrebno je instalirati aplikaciju izi.TRAVEL na tvom pametnom telefonu. Ukoliko se audio vodič preuzme unaprijed, vaš vodič će raditi u off line režimu.

Vidikovci

Na planinskom masivu Durmitora postoji veliki broj vidikovaca, koji pružaju izuzetne panoramske doživljaje, poglede na duboke kanjone Tare i Sušice, lednička jezera, četinarske šume, nepregledne pašnjake, okolne vrhove.

Preporučujemo neke od njih:

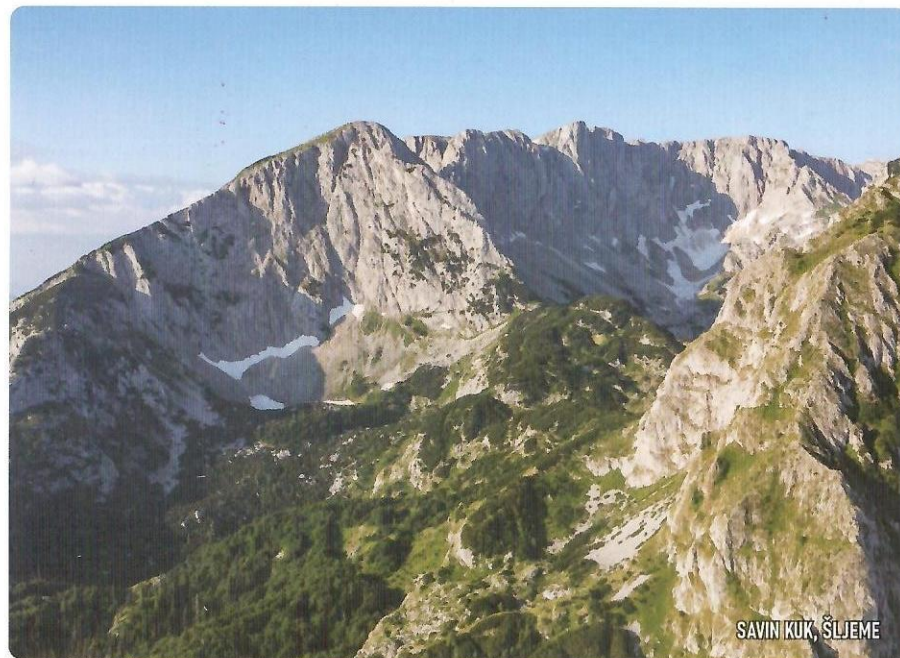
Čurevac (1625 mnnv), u slučaju da niste planinar, a želite da uživate u zadivljujućim pogledima, onda je pravi izbor vidikovac Čurevac. Asfaltni put vas vodi od centra Žabljaka, u pravcu Tepaca, nakon 7km vožnje dolazite na parking. Od parkinga vodi planinarska staza dosamog vrha Čurevca, koja je duga oko 1,1 km i za nju je potrebno isplanirati skoro sat vremena. Kamenita staza, koja je na pojedinim mjestima dosta uska, prolazi obodom kanjona Tare. Tokom kišnog vremena, staza može biti klizava i tada je potrebno biti posebno oprezan. Čurevac vas dočekuje sa panoramskim pogledom od 360 stepeni i lijepim pogledom na Taru i selo Tepca.

Savin Kuk (2313 mnnv) je jedan od najljepših, najprepoznatljivijih i najfotografisanih, naravno i najposjećenijih vrhova Durmitora. Savin Kuk je dio nevjerovatne panorame, sa fantastičnim vidokrugom, po kojem je Durmitor prepoznatljiv. Na ovaj vidikovac se može stići i žičarom koja staje samo stotinak metara ispod vrha, blizu Savine Vode. Savin Kuk vrh je dobio po Rastku Nemanjiću. Njegovo duhovno ime bilo je Sava, a proglašen je svecem (Sveti Sava). Često je posjećivao Durmitor i Savin kuk. Kažu da mu je to bio omiljeni vrh.

PLANINSKI MASIV DURMITORA

SAVIN KUK, ŠLJEME

Crvena greda (2164 mnv) iznad Jablan jezera, nalazi se autentični vrh sa pogledom na Jezersku visoravan i Žabljak. U zadnjem dijelu položaj grede i staze je orijentisan prema masivu Durmitora, odakle su najljepši vidici na Međed, Ledenu pećinu i potez Durmitora od Savinog kuka do Planinice, uključujući i Bobotov kuk. Crvena greda ima i svoj arheološki značaj, prepoznata je po fosilnim ostacima, pa je često u kamenim pločama, moguće vidjeti otisak biljke ili puža.

Mali Međed (2223 mnv) ne spada u najviše vrhove Durmitora, ali zbog položaja iznad Crnog jezera postao je simbol Žabljaka - nekada na razglednicama, kalendarima, raznim brošurama - a danas na internetu.. Masiv Međed (Mali i Veliki) iz pravca Crnog jezera podsjeća na figuru međeda i otuda takav naziv.

Sa vrha Malog Međeda pruža se odličan pogled na Crno jezero, okolinu Žabljaka, kanjon Tare, Veliki Štuoc, Crvenu gredu, Čvorov bogaz, Oblu glavu, Rbatinu, Bezimeni vrh, Bobotov kuk, katun Lokvice, Minin bogaz, Terzin bogaz, Bandijernu, Veliki Međed, Šljeme, Savin kuk...

Sa vrha Mali Međed vršnim grebenom moguće je preći na susjedni vrh - Veliki Međed. Ova staza je teška i vrlo eksponirana i ne preporučuje se planinarima sa nedovoljnim iskustvom.

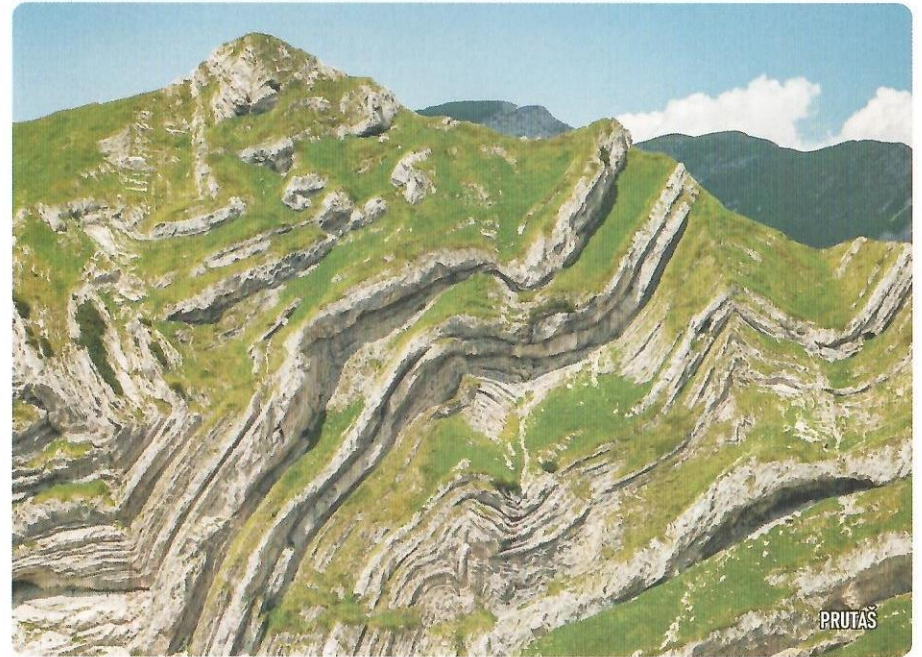
Pri usponu na Mali Međed postoji opasnost od klizanja, pogotovu ako je zemljište vlažno i taj dio staze treba proći sa dodatnim oprezom.

Sedlena greda, (2227 mnv.) Sedlena greda sa Ranisavom, Boljskim gredama, Lojanikom i Ružicom spada u južni dio durmitorskog masiva. Neobičnim izgledom dominira iznad pašnjaka Dobrog dola. Sa vrha Sedlene grede pruža se izvanredan pogled na veliki broj vrhova: Prutaš, Bobotov kuk, Bandijernu, Savin kuk, Ranisavu, Moračke planine, Boljske grede, Vojnik, Buručkovac, Lojanik, Ružicu, Volujak, Bioč, Maglić.

Prutaš (2393 mnv) izgleda vrlo atraktivno. Njegovi vertikalni prutovi koji se poput vodopada spuštaju niz južnu stranu Durmitora, čuvaju od zaborava legendu o mladom Todoru, njegovoj Ružici, surovosti vila i osveti čobana.

Sa vrha Prutaša pruža se pogled na Todorov do, Volujak, Bioč, Maglić, ali je svakako najljepši pogled na Škrčka jezera.

Stožina (1908 mnnv) nalazi se iznad poštanske Doline. Stožina je neka vrsta kapije za Južni Durmitor. Okruženje Stožine je prelijepo, sa tri jezera, Valovito, Modro Srablje. Sa vrha Stožine pruža se izvanredan pogled na veliki broj crnogorskih planina: Sinjavinu, Tali, Moračke planine, vrhove Durmitora, Ranisavu, Sedlenu gredu, Uvitu gredu, Šljeme, Savin kuk, kao i okolinu Žabljaka, Njegovuđu, Riblje i Vražje jezero, Pošćensko jezero, Pošćensku dolinu sa pomenutim jezerima...

AKTIVNI TURIZAM

Kanjonig

Prolazak kroz Kanjon Nevidio predstavlja jednu od najatraktivnijih turističkih aktivnosti koje Crna Gora ima da ponudi. Ova jedinstvena avantura obuhvata šetnju, plivanje, skakanje u prirodne bazene kao i spuštanje niz vodopade koji krase ovaj dio toka rijeke.

Organizovanje ove avanture se vrši posredstvom turističkih agencija ili lično. Paket uključuje: prevoz Žabljak-Nevidio-Žabljak, vodiče, opremu, ručak, osiguranje, taksu za prolazak kroz kajnon i DVD sa snimcima i fotografijama.

NAPOMENA: Nevidio sezona zavisi od vodostaja rijeke Komarnice i uglavnom počinje u junu. Organizovana avantura uz vodiča je obavezna.

Tandem paraglajding

Tandem paraglajding u Nacionalnom parku Durmitor, let iznad Jezerske visoravni i Vražjeg jezera, jedna je od najboljih avantura u kojoj možete uživati tokom letnjeg odmora. Učinite svoj odmor nezaboravnim vazdušnim razgledanjem jedne od najljepših priroda jugoistočne Evrope.

KANJON NEVIDIO

PARAGLAJDING

Cijelo iskustvo traje oko jednog sata. Stvarno vrijeme leta zavisi od vremenskih uslova tog dana. Letovi uglavnom traju između 15 i 20 minuta.

Tandem paraglajder je dizajniran da nosi dvije osobe - instruktora i putnika. Putnik je vezan u sedlo ispred iskusnog paraglajding pilota tokom tandemskog paraglajding leta.

Tandem paraglajding na Durmitoru je uzbuđenje, za koje nije potrebno prethodno iskustvo, a koje će vas prožeti adrenalinom.

Rafting Tarom

Rafting na reci Tari započinje u najljepšem dijelu kanjona Tare. Iskusni ili ne, moći ćete da se vozite čamcem i uživate u impresivnom pogledu na rijeku, kanjon i planinske vrhove. Duž kanjona su kamenite i šljunkovite terase, pješčane plaže, visoke litice i mnoštvo pećina i vodopada.

Nakon završetka ture, mnoge turističke kompanije, organizuju dodatne atrakcije.

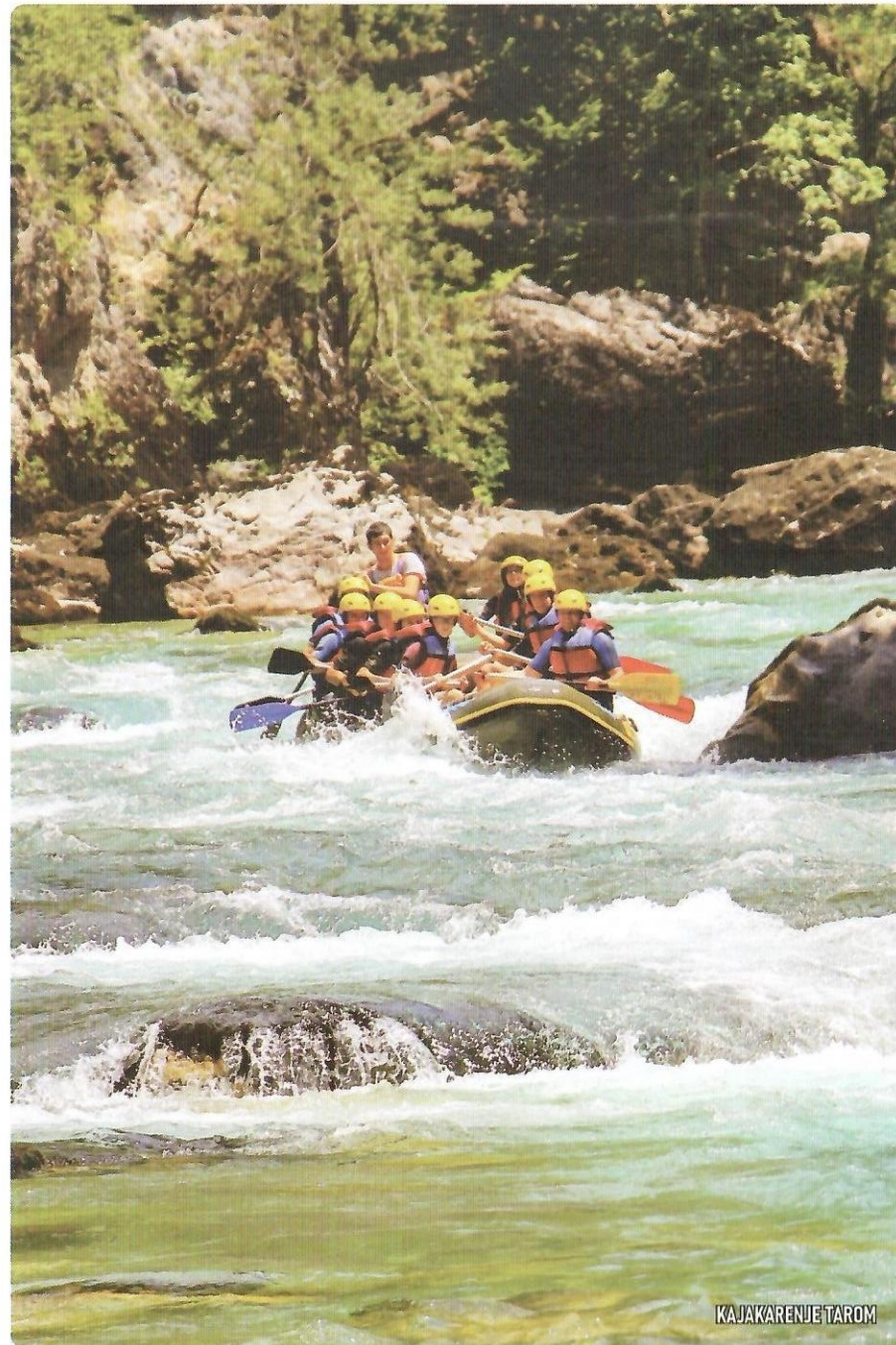
Kajakarenje po rijeci Tari

Kajakarenje na predviđenim dionicama rijeke Tare, koje nudi uživanje u njenoj iskonskoj ljepoti, atraktivnim vodopadima, pjenušavo bijelim bukovima, brzacima, tjesnacima i krivinama, organizuju privatni preduzetnici. Kajakarenje je najbezbednije tokom ljetnjih mjeseci, kada je vodostaj Tare pogodan za ovu vrstu aktivnosti.

Preporučujemo ture:

Bistrica – Kulina – Splavište (II logor) (dužina 20km, vrijeme prolaska 3-4h, stepen težine III-V); atrakcije ture su prašuma crnog bora – Crna poda, tjesnac Đavolji lazi, stijene, krivine, priroda kanjona. Između Kuline i Splavišta nalaze se Strugovi, koji često ljeti nisu plovni dužinom 15m, pa kajake treba prenijeti.

Splavište (II logor) – Radovan luka (dužina 25km, vrijeme prolaska

KAJAKARENJE TAROM

4-5h, stepen težine I-III); atrakcije ture su: Trešnjački bukovi, manastir Arhangel Mihaila, bukovi Arandjel, Neviđen i Zeleni virovi, Mušova i Bijela vrela, bukovi Crne ploče i Obodina, Lazin kamen, Sige (Bobovske) i ušće rijeke Drage.

Radovan luka – Brštanovica (dužina 25km, vrijeme prolaska 5-6h, stepen težine I-III); atrakcije ture su: buk Đurasica, Tepački bukovi, Siljevački buk, buk Lizavica, Bajlovića sige, buk Zamosten, ušće rijeke Sušice, buk Nozdruč.

Planinski biciklizam

Durmitor pruža idealne uslove za planinski biciklizam, naročito na planinskoj visoravni Jezera. U zavisnosti od stepena fizičke spremnosti, iskustva i interesovanja, u ponudi su biciklističke staze različitog stepena zahtjevnosti. Na raspolaganju su cross country i free ride staze, koje polaze od Crnog jezera. Bicikla se mogu iznajmiti u turističkim agencijama ili nekim pružaocima privatnog smještaja. Preporučujemo staze:

- i. Panoramska ruta "Durmitorski prsten";
- ii. Žabljak – Njegovuđa – Bare Žugića – Vražje jezero – Banske kuće – Javorje;
- iii. Žabljak – Ivan do – Mlini potok – Zminje jezero

Zipline

Zipline je aktivnost koja je u poslednjih nekoliko godina postala veoma popularna. Zipline let se odvija tako što letač, viseći na sajli ili planinarskom užetu prelijeće između platformi. Najatraktivnije lokacije za postavljanje platformi su obično kanjoni, šume sa visokim drvećem ili brdoviti tereni. Na Žabljaku se ovaj vid aktivnosti odvija u kanjonu rijeke Tare.

PLANINSKI BIKIKLIZAM

ZIPLINE

Pješačenje

Na području Parka markirano je 25 planinsko-pješačkih staza, različitih dužina i stepena zahtjevnosti. Sistem staza, ukupne dužine oko 150 km, vodi u planinski svijet jedinstvenih geomorfoloških karakteristika. Planine oštih vrhova (Zupci, Minin bogaz), vertikalno zasječene (Savin kuk, Šljeme), sedlane (Sedlana greda), uvijene (Uvita greda), u obliku štita (Štit), išaranih strana (Šareni pasovi), usamljene (Stožina), čiji vrhovi nemaju imena (Bezimeni vrhovi) ili su obli (Obla glava) i brda sa kojih duvaju vjetrovi (Vjetrana brda), pružaju jedinstven doživljaj ledničkih jezera, stoljetnih šuma, travnatih brda i udolina.

Preporučujemo staze:

- Edukativna staza oko Crnog jezera,
- Barno - Zminje jezero - Crno jezero,
- Todorov do - Prutaš,
- Crno jezero - Stari katun (Lokvice) - Ledena pećina,
- Sedlo - Zeleni vir - Bobotov kuk,
- Dobri do (Izvor Šarban) - Škrčko ždrijelo - Prutaš - Škrčka jezera,
- Staza "Tri Jezera" Modro jezero - Srahlje jezero - Valovito jezero

Prestizhni britanski magazin o putovanjima "Conde Nast Traveller", u svom on-line izdanju, objavio je listu TOP 7 najljepših mjesta za hiking u Evropi, među kojima se nalazi i Nacionalni park Durmitor.

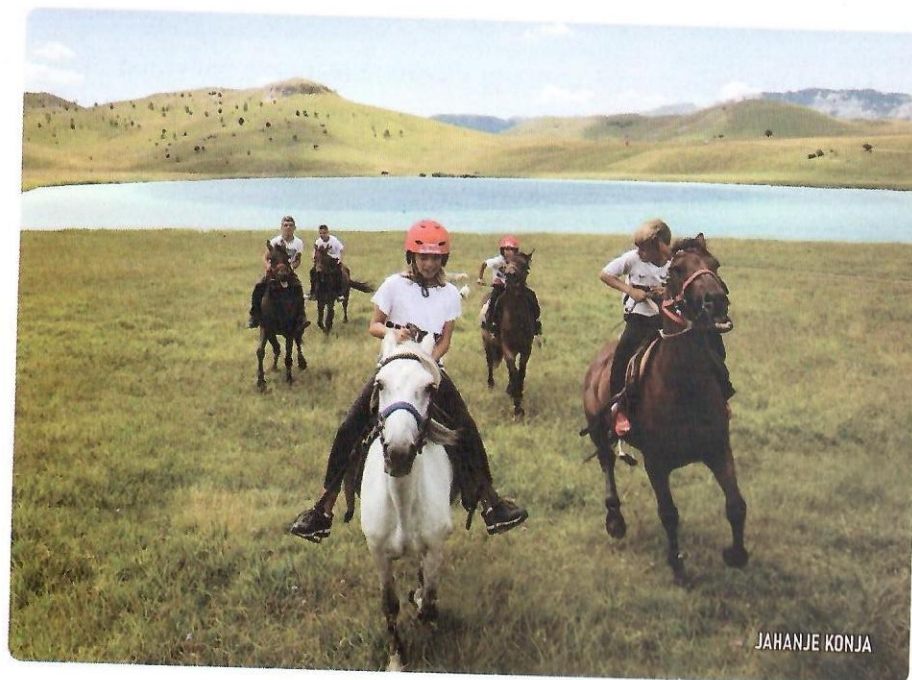

Jahanje konja

Jahanje konja je vrlo inspirativna i lijepa aktivnost u prirodi. Suština odlaska na ture za jahanje konja je upravo upoznavanje prirode. Jahanje konja je aktivnost koja vas pored prirode, povezuje i sa istorijom krajolika koje istražujete. Pored kratkih tura od 2h, u ponudi su i cjelodnevne ture koje pružaju jedinstvenu priliku da upoznate Nacionalni park i njegove prelijepe pejzaže. Prosječno vrijeme jahanja je pet do šest sati, dok će ostatak vremena biti iskorišćen za doručak, večeru i odmor u selu.

PJEŠAČKA TURA

JAHANJE KONJA

Sportsko penjanje

Sportsko penjanje je disciplina koja se razvila iz alpinizma, a opisuje je slobodno savladavanje penjačkih smjerova bez korišćenja tehničke opreme za penjanje, već se oprema koristi za sprečavanje eventualnih padova. Za razliku od alpinizma, smisao sportskog penjanja je savladavanje što težih detalja stijene „slobodnom tehnikom“ bez obzira na visinu uspona.

Unutar Nacionalnog parka Durmitor imate priliku isprobati sportsko penjanje na prirodnim stijenama Pirlitora koji se nalaze 11 km od Žabljaka, na ivici kanjona Tare. Na tom lokalitetu postoje dva zida s smjerovima pogodnim i za početnike i za iskusne penjače.

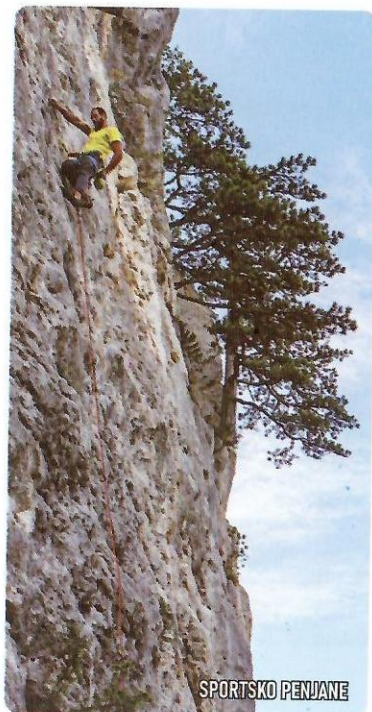
Istočni zid je jednostavan, nagnuta stijena idealna za početnike. Tamo ćete naći šest smjerova za penjanje s težinama između 3 i 4+ (francuska skala), svi visine oko 10 m. Zapadni zid je vertikalna, artikulirana litica sa četrnaest dugih smjerova, s težinama od 5b do 7b + i visine do 30 metara.

Oba zida su opremljena najsigurnijom sportskom opremom za penjanje.

Sportski ribolov

Sportski ribolov dozvoljen je u periodu od maja do oktobra, na Crnom jezeru i u kanjonu rijeke Tare. Ribolov je moguć isključivo uz dnevnu sportsko-ribolovnu dozvolu, koja se može kupiti kod rendžera Nacionalnog parka na licu mjesta. Pecanje je dozvoljeno jednim štapom pomoću vještačkih mamaca, određenim danima na određenim lokalitetima. Najčešće vrste koje se mogu uloviti su pastrmka, zlatovčica i lipljen. Preporučujemo da ih uhvatite i vratite vodi.

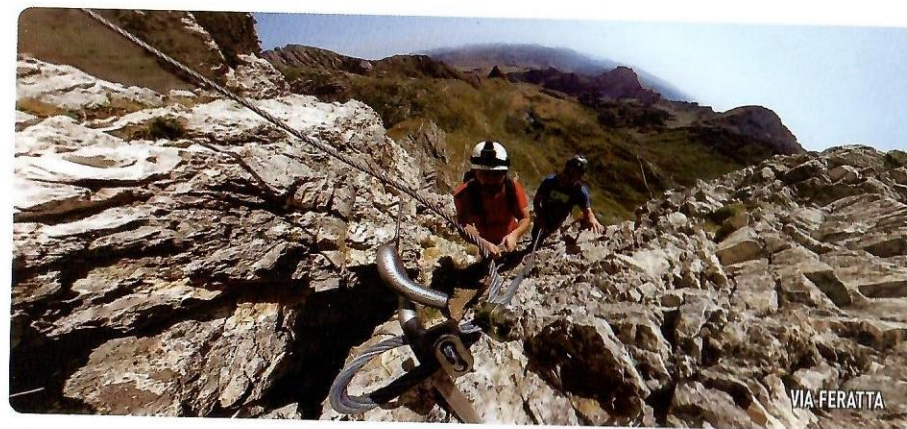
Džip safari

U ponudi je više varijanti džip safari tura po najljepšim predjelima Nacionalnog parka Durmitor. Jedna od najatraktivnijih i najtraženijih je svakako tura „Durmitorski prsten“. U dogovoru sa agencijom, ili organizatorom ture, moguće je posjetiti i Pivsko jezero, Opština Plužine, ili napraviti neku drugu džip turu.

Via Ferrata

„Via Ferrata“ nalazi se na Uvitaj gredi, na potezu Sedlo-Bobotov kuk. Uspon iznosi oko 200m, a zabavan je kako za iskusne planinare, tako i za sve ljubitelje avanture i prirode. Penjanje je potpuno osigurano i nije potrebno znanje i profesionalnost za uživanje u via ferrati. Sistem se sastoji od kačenja putem 2 karabinera koji se nalaze na sigurnosnom pojasu svakog od učesnika, sigurnosnom kacigom i zaštitnim rukavicama. Via Ferrata ili gvozdeni put je osigurani put u stijeni koji se sastoji od sigurnosne sajle i sigurnosnih klinova koji su fiksirani u stijeni kroz koje je provučena sajla. Via ferrata je u vlasništvu agencije, pa je potrebno rezervirati vrijeme uspona, a pored vodiča, dobićete svu potrebnu opremu.

ATV ture

Da bi bezbrižno uživali u netaknutoj prirodi i divili se spektakularnom pogledu, možete se provozati ATV vozilima i stvoriti uspomene kojih ćete se uvijek rado sjećati.

Tura traje oko 1h, u okviru koje pređete oko 14km sa vodičem.

ZIMSKA PONUDA

Bilo da želite da se uživate na snijegu, pijete topli čaj pored kamina ili proslavite Novu godinu u zimskoj idili, Žabljak je savršena zimska destinacija.

Skijalište "Savin kuk"

Skijalište "Savin kuk" raspolaže sa dvije dvosjed žičare, tri ski lifta, od kojih je jedan opremljen reflektorima za noćno skijanje, kao i dječijim ski liftom. Posjetiocima je dostupno 4.6 km ski staza, a kapacitet je 3000 skijaša. Visinska razlika iznosi 700m. Skijalište posjeduje tri plave staze, jednu crvenu stazu, jednu crnu stazu i dječiju, baby stazu.

Žičara dvosjed "Savin kuk I" je dužine 1550m, vodi u pravcu vrha Savinog kuka i izlazi na nadmorsku visinu od 1907 m. Ukupno obuhvata 3.8 km skijaških staza (tri plave, jednu crvenu i jednu dječiju stazu). Gornja žičara dvosjed "Savin kuk II" je dužine 700 m i izlazi na nadmorsku visinu 2213 m. Namijenjena je za napredne skijaše, jer obuhvata crnu stazu dužine 800 m. Ova žičara predstavlja i zimsku i ljetnju turističku atrakciju.

U sastavu ski centra posluju restorani i jedan kafe bar gdje gosti mogu da se opuste i uživaju u lijepom ambijentu, nacionalnoj hrani i piću.

Nordijsko skijanje

Ovaj vid sporta je idealna rekreacija i savršen način da tijelo dovedete u formu, a da godine pri tom nisu bitne.

Postoji obilježena staza za langlauf u samom gradu za koju nije potreban ski-pas. Staza je pristupačna, počinje kod Sportskog centra na Žabljaku (koji se nalazi na nekih 800m od centra grada), ide kružnom stazom kroz uređen šumski pojas do gradskog jezgra, tj. završava se kod Doma zdravlja u centru grada.

Skije možete iznajmiti u Sportskom centru i dobiti licenciranog instruktora. Naravno, možete i sami istraživati prelijepe predjele Nacionalnog parka u zimskim uslovima.

Vožnja motornim sankama

Vožnja motornim sankama, je jedinstven vid zabave na snijegu. Vožnja motornih sanki daje priliku da se kroz nekoliko sati obiđe Nacionalni park i sve čari koje pruža. Zanimljiva informacija jeste da je tokom jednog dana moguće preći čak 100km na motornim sankama.

Tim iskusnih organizatora ponudiće vam više opcija, od tura koje traju 1.5-2.5 sata, ali i one koje traju po celi dan.

Hodanje na krpljama

Za one koji preferiraju hodanje u zimskim uslovima, preporuka je šetnja krpljama. Ova aktivnost predstavlja uzbuđljiv spoj rekreacije, sporta i prirode. Za hodanje na krpljama postoji markirana staza koja vodi od Crnog jezera do Skicentra "Savin kuk". Njena dužina je 6,7 km, pretpostavljeno vrijeme prolaska oko dva sata, a tokom šetnje učesnici savladaju 268 metara uspona. Po zahtjevnosti staza spada u lake.

HODANJE NA KRPLJAMA

VOŽNJA MOTORNIM SANKAMA

Biciklističke rute

Za sve avanturiste koji vole planinski biciklizam, a žele da vide predjele nevjerovatne ljepote preporučujemo Durmitor.

Obilazeći Nacionalni park na biciklu pomoći ćete nam da smanjimo emisiju štetnih gasova, očuvamo životnu sredinu i poboljšate svoje zdravlje.

Kroz prostor Nacionalnog parka, pored lokalnih staza prolaze i tri nacionalne rute.

Mapu biciklističkih staza možete naći na sajtu Turističke organizacije:

<https://www.tozabljak.com/turisticka-ponuda/aktivni-odmor/ljetnje-aktivnosti/biciklizam/lokalne-biciklisticke-staze/>

KAMPOVI I SEOSKA DOMAĆINSTVA

Kampovanje je prilika da se pobjegne iz užurbane svakodnevnice, poveže sa prirodom i provede vrijeme sa porodicom i prijateljima. Kampovanje vam nudi mnoge prednosti, uključujući fizičku aktivnost, opuštanje i avanturistički duh. Izaberite neki od registrovanih kampova:

Kamp kod Boće

Auto kamp kod Boće se nalazi 2.1 km od centra Zabljaka na 1450m nadmorske visine u Nacionalnom parku Durmitor. Kamp kod Boće ima 2000 m² ogradjene površine sa smještajnim kapacitetom od:

11 dvokrevetnih kućica (bungalova), 50 šatorskih mjesta, i 30 auto mjesta za kamp prikolice, 4 tuš kabine, 6 wc-a, 9 umivaonika, 3 mjesta za pranje veša i planinarskih cipela, 3 mjesta za sušenje veša 4 ladnika za sjedenje i odmaranje za 20 osoba, 2 mjesta za loženje vatre i spremanje roštilja, kao i kuhinju.

Kamp kod Boće je zahvaljujući širokoj ponudi i kvalitetu usluge uvršten u brošuru za kampere 2012.g ADAC Stellplatz Ohrer za Njemačku i nosi oznaku ADAC kvaliteta.

Kamp Mlinski potok

Auto kamp "Mlinski potok" nalazi se u Nacionalnom parku Durmitor, na nadmorskoj visini od 1472m. Od centra grada je udaljen 2 km, a na 15 min hoda od kampa nalazi se Crno jezero. Kamp posjeduje 1.000m² prostora za kampovanje. Kamp je opremljen toaletima, tuševima za toplu vodu, kuhinjom za samoposluživanje, prostoriju za pranje i skladištenje posuđa. Za mobilne kuće sadrži priključke za električnu energiju i sanitarni uređaj za odlaganje otpadnih voda.

Mlinski potok nalazi se na listama kamping vodiča ADAC i ACSI.

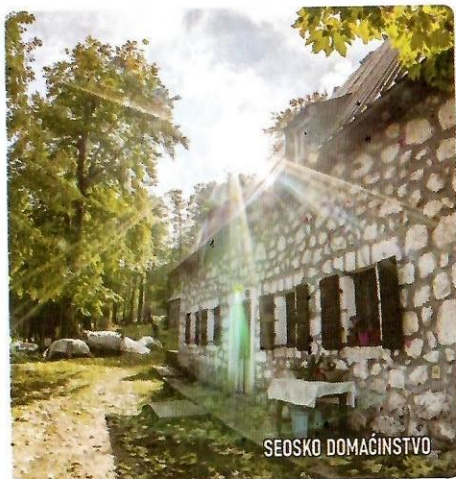
Za više informacija posjetite sajt: <https://www.camping.info/>

SEOSKA DOMAĆINSTVA

U crnogorskim selima je vjekovna tradicija da domaćinstva proizvode hranu za sebe, a tek jedan mali dio namirnica koje sami ne mogu proizvesti, kupuju. Kad proizvode za sebe, onda se trude da to bude najkvalitetnija moguća hrana. Veliki broj namirnica koje su sezonskog karaktera se prerađuje, po starim receptima, kako bi se sačuvala za zimu.

Durmitor je oblast poznata po proizvodnji visokokvalitetnih mliječnih proizvoda. Neki od brendova ovog kraja su, durmitorski skorup (kajmak), jagnjeće meso, krompir, žitarice poput ječma, raži i heljde. Kada budete gost u nekom od domaćinstava, imaćete priliku da sve to isprobate, da sami uberete u bašti ono što vam treba, da učestvujete u pripremi nekog tradicionalnog jela sa svojim domaćinima.

Pored smještaja i ponude hrane, veliki je broj opcija za aktivan odmor u ruralnim područjima. Postoji veliki broj označenih staza za pješčenje i planinski biciklizam koje imaju polaznu tačku od samog domaćinstva i prolaze kroz Nacionalni park Durmitor. Ako vas ne zanima previše adrenalina, ali imate avanturističkog duha, onda ispitajte stare seoske staze kojima su naši preci putovali pješke ili na konju, staze koje su nekad povezivale sela među sobom, sela i grad, ili sela i katune.

Svako seosko domaćinstvo je specifično kako ambijentom, tako i ponudom. Kompletanu ponudu možete naći na nekom od sajtova:

<https://www.ruralholiday.me>

<https://www.tozabljak.com/seoska-domacinstva-u-crnoj-gori-2/>

ili putem mobilne aplikacije: e-village

Turistička Organizacija Žabljak
+382 52 361 802
www.tozabljak.com
tocgzabljak@gmail.com